

PAJA

pyrkii eroon strippisarjojen sudenkuopista

OSUUSKUNTA

TEKSTI: Ville Hänninen

Tammikuussa virallisesti perustettu osuuskunta Paja luottaa yhteistyön voimaan. Peräti yhdentoista käsikirjoittajan ja piirtäjän yhteenliittymä pyrkii lyömään itsensä läpi suomalaisissa sanomalehdissä Mort Walkerin tiimiltä lainatuilla opeilla: hyvistä ideoista tehdään neronleimauksia.

Paja sai alkunsa kaikista maailman paikoista Vanhalla ylioppilastalolla. Istuimme Ilmarannan Vesan kanssa iltaa ja jossain vaiheessa hän sanoi minulle, että mikset kirjoita sarjakuvia, kun olet siinä parempi kuin piirtäjänä, kertoo sarjakuvaosuuskunta Pajan puhemies Kivi Larmola pilke silmäkulmassaan.

– Erinäisten oluiden jälkeen saimme päähämme ruveta tehtailemaan urakalla sarjakuvia lehtiin. Idea muhi alltajunnassa noin vuoden verran. Perustimme Pajan tammikuussa Taiteen keskustoimikunnalta saamamme starttirahan turvin.

Osuuskuntaan kuuluu kaikkiaan 11 jäsentä, kolme käsikirjoittajaa ja kahdeksan piirtäjää. Joukossa on sekä tunnettuja että vähän tuntemattomampiakin tekijöitä: käsikirjoittajat Larmola, Ilmaranta, Mikko Huusko sekä piirtäjät Arto Nyssönen, Juhana Salakari, Anssi Rauhala, Fabrizio Scarpa, Maria Björklund, Markus Tuppurainen, Kati Närhi ja Tomi Sunnarborg.

Käsikirjoittajat eivät piirrä laisinkaan sarjakuvia, vaan ainoastaan ideoivat strippejä. Piirtäjät puolestaan toimivat pareittain. Paja markkinoi tällä hetkellä suomalaisiin sanomalehtiin neljää sanomalehtisarjakuvaa. Kutakin sarjaa – Penteleet, Muukalainen, Vanteet Soi-

keena Oy ja Käytettyä tavaraa – piirtää kaksi melko laillasamantyylistä piirtäjää. Parin toinen osapuolisko tekee sarjan luonnokset ja toinen piirtää sen puhtaaksi – paitsi Käytettyä tavaraa -sarjassa, jossa Nyssönen ja Rauhala tekevät piirroksensa kokonaan itse.

Kaksi plus kaksi on viisi

Avainsana Pajan toiminnassa on yhteistoiminta ja sen mukanaan tuomat synergieadut. Piirtäjäpuoltakin tärkeämpi on kuitenkin käsikirjoittajien yhteistoiminta ja raakileidoiden hiominen julkaisukelpoisiksi.

– Mietimme yhdessä, mitkä ovat säännöllisen sanomalehtisarjakuvan tekijän suurimmat ongelmat: jokapäiväisyys ja tasalaatuisuuden ylläpitäminen. Aina pitäisi keksiä hyviä ideoita, vaikka ei jaksaisi. Kun kukaan ei kontrolloi viitsiesi tasoa, menee helposti sieltä, missä aita on matalin. Tämä pätee sekä ideoiden että piirrosten tasoon, muistuttaa Larmola.

– Käsikirjoittajilla on lisäksi aivan erityinen ongelma. Joskus voi keksiä paljon ideoita johonkin sarjaan, mutta siihen toiseen ei sitten millään.

– Pajassa voimme keksiä yhdessä alunperin aika kehnostakin ideasta viikon edestä hyviä strippejä. Tapaamme käsikirjoittajien kanssa jopa useita kertoja viikossa, jolloin emme siis ainoastaan esittele ideoita toisillemme, vaan pyrimme parantamaan, kehittämään ja laajentamaan niitä.

Paja levittää itse sarjansa

Pajan idea on varsin samankaltainen kuin 1950-luvulla Mort Walkerin ympärille syntyneellä ryhmällä, joka ideoi säännöllisesti muun muassa Masia, Pirkkoa ja Penttiä ja Masan arkkia. Paja aikoo kuitenkin myös levittää sarjansa itse.

– Lähetimme helmikuussa maan sanomalehdille mainospostia. Tarkoitus on saada sarjat leviämään lehtikohtaisten neuvottelun kautta mahdollisimman moniin suomalaisiin lehtiin. Sitä kautta tästä voisi pitkällä tähtäimellä jopa tienata leipänsä. Uskon, että parhaimminkin menestyvät sarjamme leviävät noin 8-10 ja vähiten kysytytkin noin 3-4 lehteen.

Tavallinen syndikaattitaksa on, että jakeluyhtiö, esimerkiksi Bulls, vie 50 prosenttia palkkiosta. Paja pyrkii piirtäjän ja käsikirjoittajan kannalta tasa-arvoisempaan jakoon.

– Palkkiosta menee 40 prosenttia käsikirjoittajille, 40 prosenttia piirtäjille ja Paja nappaa 20 prosenttia välistä. Tämä ei kuitenkaan ole hyökkäys muita levitysyhtiöitä vastaan. Kentällä on tilaa kaikille.

– Meille tärkeintä on kuitenkin, että piirtäjä ei jää sarjansa kanssa koskaan yksin. Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman hyviä, tasalaatuisia sarjakuvia.

